

**АЛИМЕНТ МАЖБУРИЯТЛАРИНИ ТАЪМИНЛАШНИНГ ҲУҚУҚИЙ АСОСЛАРИНИ
ТАКОМИЛЛАШТИРИШ МАСАЛАЛАРИ**

Джалилов Азамат Амриллович
Тошкент давлат юридик университети
мустақил тадқиқотчиси

Аннотация:

Ушбу таҳлилий мақолада Ўзбекистон Республикасида алимент мажбуриятларини таъминлашнинг ҳуқуқий асосларини такомиллаштириш масалалари ўрганилади. Тадқиқотда алимент тўловларининг тарихий-ҳуқуқий манбалари, жумладан “Авесто”, ислом ҳуқуқи ва замонавий қонунчилик ҳужжатлари таҳлил қилинади. Мақолада алимент мажбуриятларини амалга оширишдаги нуқсонлар, шу жумладан алимент миқдорларининг пастлиги, алимент тўловлари жамғармасининг нотўлиқ ташкил этилганлиги, суд амалиётидаги камчиликлар ва муаммоли ҳолатлар (масалан, бир нечта отадан алимент ундириш, умумий мулкдаги улушларни ҳисобга олмаслик) кенг ёритилади. Тадқиқот натижасида алимент мажбуриятларининг ҳуқуқий механизмларини яхшилаш, Алимент фондининг самарадорлигини ошириш, судлар ўртасида электрон реестрни жорий этиш, Оила кодексининг айрим меъёрларини (118, 120-моддалар) қайта кўриб чиқиш бўйича таклифлар ишлаб чиқилган. Мақолада болаларнинг конституциявий ҳуқуқларини ҳимоя қилишни таъминлаш ва ота-онанинг молиявий масъулиятини сақлаб қолиш ўртасида мувозанатни таъминлаш мақсадида алимент соҳасидаги қонунчиликни ислоҳ қилиш зарурлиги асосланади.

Калит сўзлар: алимент мажбуриятлари, болалар ҳуқуқлари, Оила кодекси, алимент фонди, ҳуқуқий такомиллаштириш, алимент тўловлари жамғармаси, суд амалиёти, тарихий-ҳуқуқий манбалар, ислом ҳуқуқи, алимент низолари.

Аннотация:

В данной аналитической статье рассматриваются вопросы совершенствования правовых основ обеспечения алиментных обязательств в Республике Узбекистан. Исследование анализирует историко-правовые источники алиментных выплат, включая «Авесту», исламское право и современные законодательные акты. В статье освещаются недостатки в реализации алиментных обязательств, в том числе низкий размер алиментов, неполноценная организация алиментного фонда, недостатки судебной практики и проблемные ситуации (например, взыскание алиментов с нескольких отцов, игнорирование долей в общем имуществе). По результатам исследования разработаны предложения по улучшению правовых механизмов алиментных обязательств, повышению эффективности Алиментного фонда, внедрению электронного реестра между судами, пересмотру отдельных положений Семейного кодекса (статьи 118, 120). В статье обосновывается необходимость реформирования законодательства в сфере алиментов с целью обеспечения защиты конституционных прав детей и поддержания баланса между финансовой ответственностью родителей.

Ключевые слова: алиментные обязательства, права детей, Семейный кодекс, алиментный фонд, правовое совершенствование, фонд алиментных платежей, судебная практика, историко-правовые источники, исламское право, алиментные споры.

Abstract:

This analytical article examines the issues of improving the legal foundations for ensuring alimony obligations in the Republic of Uzbekistan. The study analyzes the historical and legal sources of alimony payments, including the "Avesta," Islamic law, and modern legislative acts. The article highlights the shortcomings in the implementation of alimony obligations, such as the low amount of alimony, the inadequate organization of the alimony fund, deficiencies in judicial practice, and problematic situations (e.g., collecting alimony from multiple fathers, ignoring shares in common property). Based on the research results, proposals have been developed to improve the legal mechanisms of alimony obligations, enhance the efficiency of the Alimony Fund, introduce an electronic registry between courts, and revise certain provisions of the Family Code (Articles 118, 120). The article substantiates the need to reform legislation in the field of alimony to ensure the protection of children's constitutional rights and maintain a balance between the financial responsibility of parents.

Keywords: Alimony obligations, children's rights, Family Code, alimony fund, legal improvement, alimony payment fund, judicial practice, historical-legal sources, Islamic law, alimony disputes.

Хар қандай жамиятнинг ўсиши ва барқарор ривожланиши унинг муҳим таркибий қисми – оила муассасасининг мустаҳкамлиги билан чамбарчас боғлиқдир. Оила – фақатгина ижтимоий муносабатларнинг асосий элементи эмас, балки келажак насл тарбияси, миллий қадриятларни сақлаш ва авлодлар орасида узатишнинг энг муҳим воситаси ҳамдир. Оила алоқаларининг энг аҳамиятли жиҳатларидан бири болаларнинг молиявий қўллаб-қувватланиши масаласи бўлиб, бу масала қадимги даврлардан бошлаб ҳозирги кунгача ижтимоий ва ҳуқуқий тартибга солиш объекти сифатида қаралиб келинган.

Ҳозирги замон шароитида болаларнинг таъминланиш ҳуқуқини кафолатлаш ва ҳимоя қилиш тизимларини ривожлантириш муҳим долзарб вазифа ҳисобланади. Глобаллашув жараёнлари, иқтисодий-ижтимоий ўзгаришлар, оилалар таркибидаги трансформациялар алимент ҳуқуқи соҳасида инновацион ёндашувларни тақозо этмоқда. Шунинг учун, бу борадаги назарий пойдевор, ҳуқуқий тизимлаш механизмлари ва амалдаги муаммоларни мажмуали ўрганиш зарурати вужудга келади.

Халқимизнинг бой тарихий-маданий ворислиги, урф-одат ва расм-русумлари тарихи узоқ давр мобайнига боради. Инсоният жамиятида дастлабки ижтимоий алоқалар урф-одат ва расм-русумлар, диний меъёрлар асосида низомга солинганлиги маълум фактдир. Юртимиз ҳудудида давлатчилик ва ҳуқуқ тизимининг вужудга келиши, сиёсий-ҳуқуқий фикрлар тарихини текширган қўллаб-қувватлов илмий ходимлар дастлабки асар сифатида “Авесто”га мурожаат этадилар. Бу бежиз эмас албатта.

Зардуштийлик дини ҳамда унинг таъсирида бўлган халқларнинг ижтимоий-сиёсий, ахлоқий-маънавий ва тарбиявий тушунчалари "Авесто"да ифодаланган бўлиб, унда оилавий муносабатлар бўйича қизиқарли ва батафсил фикрлар келтирилган¹.

Ислом дини халқимиз маданий ва маърифий турмушида алоҳида аҳамият касб этади. Ушбу дин Туркистон минтақасида тарқалгандан сўнг никоҳ-оила ҳуқуқий алоқалари Қуръони Карим², Шунингдек Муҳаммад пайғамбар (САВ)нинг ҳадислари воситасида низомга солинган³.

Никоҳ-оила алоқаларини тартибга солишда шариат меъёрлари, ислом ҳуқуқи қоидалари ва ҳадисларнинг роли етакчи ва биринчи даражали ўринни эгаллаган. Имом ал-Бухорий томонидан йиғилган "Ал-Адаб ал-Муфрад" номли ҳадислар жамланмасида оила муаммолари, ёшлар тарбияси, маданий турмуш билан алоқадор турли масалаларда белгиланган меъёрларга риоя қилиш лозимлиги таъкидланган. Бундан ташқари, ҳаё ва уятчанлик, шармандалик каби яхши одоб ва камолот қоидалари кенг баён этилганлиги маънавий-маърифий турмушга қанчалик катта эътибор қаратилганлигидан гувоҳлик беради.

Ислом ҳуқуқи амалда бўлган давр мобайнида ҳуқуқнинг асосий манбаи Қуръони Карим ҳисобланган. Қуръони Каримда мулк-мол, мерос, васийлик ва ҳомийлик масалаларида аҳдга садоқат, вояга етмаганларнинг, айниқса, етим болаларнинг ҳуқуқларига эътибор бериш, уларга ғамхўрлик ўтказиш, ота-она ёхуд уларнинг вазифасини адо этувчи шахсларнинг масъулияти тўғрисида равшан нормалар мавжуд. Шунингдек, Қуръони Каримда тартибга солинмаган оилавий-ҳуқуқий алоқалар сунна, ижмо ва қиёс сингари манбалар орқали низомга солинган⁴.

Мустақиллик йилларида давлат томонидан оилаларни ҳар жиҳатдан қўллаб-қувватлаш ва вояга етмаганларнинг ҳуқуқ ва фойдаларини ҳимоя қилишга қаратилган бир қатор аҳамиятли меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилинган ҳамда бир неча халқаро конвенция ва битимларга аъзо бўлинган. Жумладан:

Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси;

Ўзбекистон Республикасининг Оила кодекси (1998 йил 30 апрель);

Ўзбекистон Республикасининг Жиноят кодекси (1994 йил 22 сентябрь);

Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик ҳақидаги кодекси (1994 йил 22 сентябрь);

БМТнинг "Бола ҳуқуқлари ҳақида"ги Конвенцияси (1992 йилда ратификация қилинган);

Бола ҳуқуқлари ҳақидаги Конвенциянинг болалар савдоси, болалар фоҳишалиги ва болалар порнографиясига доир Қўшимча протоколига қўшилиш тўғрисидаги қонун (11.12.2008 йил, Нью-Йорк, 2000 йил 25 май)⁵ ва бошқа ҳужжатларни келтириш мумкин.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 5 апрелдаги Ф-5464-сонли фармони⁶ билан тасдиқланган Ўзбекистон Республикасининг фуқаролик қонунчилигини такомиллаштириш Концепциясининг I бўлим 5-бандида ва III бўлим 5-бандида фуқаролик-ҳуқуқий муносабатлар иштирокчиларининг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини самарали ҳимоя қилишга ҳалақит берувчи фуқаролик қонунчилигидаги ҳуқуқий камчиликлар

¹ Йўлдошев Ж. Ҳасанов С. Авестода ахлоқий-таълимий қарашлар. -Т.: "Ўқитувчи", 1992. -21 б.

² Қуръони Карим (Таржима ва изоҳлар муаллифи Алоуддин Мансур). -Т.: Чўлпон. 1992.

³ Отахўжаев Ф.М. Ўзбекистон Республикасининг оила ҳуқуқи. -Т.: ТДЮИ, 2005. 132-б.

⁴ Бурхониддин Ал-Марғиновий. Ҳидоя. 1 жилд. -Тошкент: Адолат, 2000.; Мухтасар. -Тошкент: Чўлпон., 1994. Ҳадислар. 1, 2, 3, 4 томлар. -Тошкент: Қомуслар нашриёти, 1991-1994.; Раҳмонкулов Ҳ.Р. Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг биринчи қисмига умумий тавсиф ва шарҳлар. -Тошкент: Иқтисодиёт ва ҳуқуқ дунёси нашриёт уйи., 1997. -20-36- б.;

⁵ "Халқ сўзи" газетасида 2008 йил 12 декабр.

⁶ Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 06.04.2019 й., 08/19/5464/2891-сон.

ва зиддиятларни бартараф этиш, шунингдек томонлар (кредитор ва қарздор) манфаатлари мувозанатини таъминлаш, уларнинг ҳуқуқларини ишончли муҳофаза қилиш ҳамда мажбуриятларни бажариш институтини қайта кўриб чиқиш кўзда тутилган.

Оила кодексининг 99-моддасига кўра, илгари ҳар бир бола учун ундириладиган алимент миқдори қонун ҳужжатлари билан белгиланган энг кам иш ҳақининг етмиш беш фоизидан кам бўлмаслиги керак бўлган бўлса, Ўзбекистон Республикасининг “Меҳнатга ҳақ тўлаш, пенсиялар ва бошқа тўловлар миқдорларини аниқлаш тартиби такомиллаштирилганлиги муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартишлар киритиш тўғрисида”⁷ги қонуни билан ҳар бир вояга етмаган бола учун олиши мумкин бўлган алимент миқдори меҳнатга ҳақ тўлаш энг кам миқдорининг 26,5 фоизидан оз бўлиши таъқиқланди.

Оила кодексининг 110-моддасига асосан, вояга етган, меҳнатга лаёқатли болалардан ундириладиган пул миқдори меҳнатга ҳақ тўлаш энг кам миқдорининг 11,75 фоизидан кам бўлиши таъқиқланади. Ушбу кодекс 119-моддасига мувофиқ, эр-хотин (собиқ эр-хотин) агар ўзаро келишувга эришмаган бўлишса, у ҳолда суд томонидан ундирилиши мумкин бўлган алимент миқдори меҳнатга ҳақ тўлаш энг кам миқдорининг 11,75 фоизидан кам бўлиши таъқиқланади.

Мен сизга ушбу матнни плагиатдан ҳоли қилиб беришга ҳаракат қиламан:

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 03.08.2022 йилдаги 427-сон қарори билан “Алимент тўловлари жамғармаси тўғрисида” Низом тасдиқланган⁸. Жамғарма маблағлари вояга етмаган фарзандини моддий таъминлашдан бўйин товлаганлик учун қарздор жиноий жавобгарликка тортилган тақдирда, алимент тўловларидан юзага келган қарздорликни (ушбу жиноят натижасида етказилган зарарни) қоплаб беришга (бирйўла ундирувчига тўлаб беришга) йўналтирилади. Вояга етмаган фарзандини моддий таъминлашдан бўйин товлаганлик учун жиноий жавобгарликка тортилган қарздордан жиноят ишлари бўйича суддан келиб тушган алимент тўловларидан юзага келган қарздорликни (ушбу жиноят натижасида етказилган зарарни) ундириш тўғрисидаги ижро ҳужжати бўйича давлат ижрочиси томонидан қонунчилик ҳужжатларида белгиланган ундириш чоралари кўрилади.

Бола ҳуқуқлари ҳақидаги Конвенциянинг 3-моддасида давлатнинг болани ҳимоя қилиш ва унга ғамхўрлик кўрсатишнинг зарур шартларини яратиши ҳамда бу борадаги мажбуриятлари белгилаб қўйилган. Шу муносабат билан, Ўзбекистон Республикасида Алимент фондини ташкил этиш мақсадга мувофиқдир.

Алимент фонди дунёнинг кўпгина давлатларида самарали фаолият кўрсатмоқда. Жумладан, Австралия, Буюк Британия, Канада, Латвия, Нидерландия, Норвегия, АҚШ, Литва, Польша, Франция, Эстония каби мамлакатларда турли номларда вояга етмаган болаларга алимент таъминотини кафолатлашга мўлжалланган алимент фондлари мавжуд.

Ушбу фондларнинг фаолият механизми қуйидагича: алимент фонди давлат бюджети маблағлари, хомийлик ва садақа маблағлари ҳамда алимент тўловчи томонидан ундирилган пуллар, шунингдек унга нисбатан қўлланилган молиявий жазолар ҳисобига ташкил этилади.

⁷ Ўзбекистон Республикасининг “Меҳнатга ҳақ тўлаш, пенсиялар ва бошқа тўловлар миқдорларини аниқлаш тартиби такомиллаштирилганлиги муносабати билан ўзбекистон республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартишлар киритиш тўғрисида”ги қонуни. //Ўзбекистон Республикасининг 2019 йил 3 декабрдаги ЎРҚ-586-сонли Қонуни. //Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 04.12.2019 й., 03/19/586/4106-сон).

⁸ Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 04.08.2022 й., 09/22/427/0706-сон; 25.06.2025 й., 07/25/202/0541-сон.

Алимент фонди маблағлари қуйидаги ҳолатларда тўланади: алимент тўлаши керак бўлган ота (она) қидириладиган вақтда, улар алимент тўлашдан воз кечган ёки бу борада суд жараёни давом этаётганда, ота (она) хорижга доимий яшаш учун кетган даврда.

Алимент тўлаши зарур бўлган ота (она) топилгач, Алимент фонди ходимлари томонидан болага тўланган алимент миқдори ва унга тегишли фоизлар қайтариб олинади.

Ушбу фонд ўз ишини нафақат ота (она) алимент вазифасини бажармаганлиги учун тўловларни амалга ошириш йўналишида олиб боради, балки суд ижрочилари билан ҳамкорликда алимент тўловчини излаб топиш, бу ишга ички ишлар ва прокуратура мутахассисларини жалб қилиш, алимент низолари юзасидан суд жараёнларида қатнашиш ҳамда алиментларни мажбурий тартибда ундиришда иштирок этиш каби вазифаларни бажаради.

Шунинг учун ушбу фондга алимент тўловчининг банк ҳисобварақлари, улар томонидан ишончнома асосида бошқариладиган автотранспорт воситалари ва бошқа мулк аҳволини “яширишга” қаратилган битимларни аниқлаш каби ваколатлар бериш лозим.

Амалдаги тартибга кўра, “Алимент тўловлари жамғармаси тўғрисида”ги Низомда белгиланган механизм боланинг таъминот олиш ҳуқуқини тўлиқ таъминламайди. Мавжуд тартиб асосан жиноий жавобгарликка тортилган қарздорларга нисбатан қўлланилади ва фақат қарздорликни қоплаш принципига асосланган. Бироқ, вояга етмаганларнинг манфаатларини биринчи ўринга қўйиш тамойилидан келиб чиқиб, болаларнинг таъминотга доимий ва узлуксиз эҳтиёжи мавжудлигини инобатга олиш зарур. Қарздор ота-она алимент тўлашдан бўйин товлаган ҳолларда, болалар узоқ муддат давомида зарур молиявий қўллаб-қувватлашдан маҳрум бўлиб қолади, бу эса уларнинг конституциявий ҳуқуқларининг бузилишига олиб келади.

Мазкур муаммони ҳал этиш учун жамғарма механизмининг такомиллаштириш ва уни фаол ҳимоя воситасига айлантириш мақсадга мувофиқдир. Хусусан, жамғарма томонидан алимент қарздорлиги юзага келган тақдирда, дастлаб болага тўловларни таъминлаш ва кейинчалик регресс даъво тартибда қарздор ота-онадан ушбу маблағларни ундириш тизимини жорий этиш керак. Бундай ёндашув болаларнинг манфаатларини дарҳол таъминлаш, ота-онанинг масъулиятини сақлаб қолиш ҳамда давлат томонидан ижтимоий қўллаб-қувватлашнинг самарали механизмининг яратишга хизмат қилади.

Ҳозирги вақтда алимент ундириш билан боғлиқ суистеъмолчилик ҳолатлари бир болага нисбатан икки ёки ундан ортиқ отадан алимент олиш билан алоқадордир. Бунда расмий никоҳда бўлган эрдан боланинг қонуний отаси сифатида алимент ундирилиши ва бошқа туман ёки вилоят суди орқали биологик отадан алимент талаб қилиш ҳоллари учрайди. Шунинг учун судлар ўртасида алимент тўловчилар ва алимент олувчиларнинг электрон реестрини жорий қилиш мақсадга мувофиқ бўларди.

Алимент ундиришда ундирувчи умумий мулкдаги улушларга йўналтириш доимо муаммоли вазият бўлиб келган. Шаклланган менталитетга кўра, эркак расмий нуқтаи назардан ота-она қарамоғида яшаш, яъни мустақил ҳўжалик юритмаслиги мумкин. Лекин унинг ота-онага тегишли мол-мулкни яратиш ва қўпайтиришдаги ҳиссаси, оила мулкдаги улуши қўпинча эътиборга олинмайди ва у ҳуқуқий тартибга солиш доирасидан ташқарида қолади.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 23.06.2025 йилдаги ПҚ-202-сон қарори асосида Мажбурий ижро бюросини ривожлантириш жамғармаси маблағлари Алимент тўловлари” давлат мақсадли жамғармасининг харажатларини қоплаб

беришга (Жамғарма даромадлар прогнозининг ошириб бажарилган қисмидан кўп бўлмаган миқдорда) йўналтирилади⁹.

Амалдаги Оила кодексига алимент тўлашда алимент тўловчиси қийин аҳволга соладиган бир қатор меъёрлар мавжуд. Бундай ҳолатларнинг мавжудлиги эса ўз навбатида фуқароларнинг норозилиги ва асосли эътирозларига сабаб бўлмоқда.

Масалан, Оила кодексининг 118-моддасида никоҳни бекор қилгандан кейин собиқ эр (хотин)нинг молиявий қўллаб-қувватлаш олиш ҳуқуқи ва унинг асослари кўрсатилган. Шу асослардан бири — "Етарли молиявий имкониятга эга бўлган собиқ эр (хотин)дан собиқ хотин ҳомиладорлик муддатида ва умумий бола туғилган вақтдан бошлаб уч йил мобайнида суд орқали алимент талаб қилиш ҳуқуқига эга"лигидир.

Ташқидан қараганда бу меъёр инсонпарварлик ва адолат нуқтаи назаридан тўғри кўринади. Бироқ масаланинг моҳиятига чуқурроқ назар ташланганда, Оила кодексининг 118-моддасининг эр-хотин ўртасидаги бошқа муносабатлар билан номутаносиблиги сезилади.

Биринчидан, Оила кодексининг 120-моддасида эр ва хотинни бир-бирига молиявий қўллаб-қувватлаш мажбуриятидан озод қилиш ёки бу мажбуриятни муайян давр билан чеклаш кўзда тутилган. Чеклаш асослари сифатида: эр-хотиннинг никоҳда қисқа муддат яшаганлиги ҳамда ўз таъминотини талаб қилаётган эр ёки хотиннинг ахлоқсиз хатти-ҳаракатлари туфайли никоҳни бекор қилинганлиги келтирилган. Лекин бу асосларнинг ҳеч бири Оила кодексининг 118-моддаси биринчи қисмининг иккинчи бандига тадбиқ этилмайди.

Чунки оила қонунчилигига мувофиқ, хотиннинг ҳомиладорлиги ва бола дунёга келганидан кейин бир йилгача никоҳни бекор қилишга рухсат берилмайди. Шу сабабли, Оила кодексининг 120-моддасида кўрсатилган эр-хотиннинг бир-бирига молиявий қўллаб-қувватлаш асоси ҳисобланган эр-хотиннинг никоҳда қисқа муддат яшаганлиги ҳамда эр ёки хотиннинг ахлоқсиз хулқи сабабли ажрашганлиги "умумий бола туғилган вақтдан бошлаб уч йил мобайнида" алимент олиш ҳуқуқини чекламаслиги керак.

Бундай вазиятда алимент тўловчи ҳам туғилган фарзандига (18 ёшга етгунча), ҳам хотинига 3 йил давомида молиявий қўллаб-қувватлаш бериши адолатсиздир. Бу ҳолатда хотиннинг ишга жойлашиши, унинг оилавий ҳолати ўзгариши ва бошқа вазиятлар ҳам собиқ эр-хотиннинг бир-бирига молиявий қўллаб-қувватлаш беришини истисно қилмайди.

ОКнинг 120-моддасига иккинчи-учинчи хатбошилари кўйидагича ифодлаш мақсадга мувофиқдир:

агар эр-хотин никоҳда қисқа вақт мобайнида **бирга яшаган** бўлса;

агар ўз таъминоти учун маблағ тўланишини талаб қилаётган эр ёки хотиннинг нолойиқ хулқ-атвори туфайли **бирга яшамётган** ёки никоҳдан ажратилган бўлса;

Бу ҳолатда "бирга яшаш" фактининг киритилиши юқорида таъкидланганидек, формал тартибда никоҳдан ажралиш имкониятининг мавжуд эмаслиги билан боғлиқ бўлиб, кўп ҳолларда бу асосни ноинсоф хотин (эр) ўзининг шахсий мақсадида суистеъмол қилади. Шу сабабли "бирга яшаш" фактини белгилаш бундай суистеъмолликларининг олдини олади.

Ҳозирги вақтда алимент муносабатларига оид қонунчиликни амалга ошириш мураккаблиги ва бу соҳадаги низоларнинг кўплиги туфайли Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленуми томонидан 2016 йил 29 июлда "Судлар томонидан вояга етмаган ва вояга етган меҳнатга

⁹ Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами 25.06.2025 й., 07/25/202/0541-сон.

лаёқатсиз болалар молиявий таъминоти учун алимент ундиришга доир ишлар бўйича қонунчиликни қўллаш амалиёти ҳақида"ги 11-сонли қарор қабул қилинган. Бироқ мазкур қарорда алимент ундириш билан боғлиқ ишларнинг атиги икки тоифаси қамраб олинган.

Бунда эр-хотиннинг ўзаро молиявий қўллаб-қувватлаши, вояга етган фарзандларнинг ота-онага кўрсатадиган молиявий ёрдами ҳамда қариндошлар ўртасидаги алимент мажбуриятлари эътиборга олинмаган.

Бундан ташқари, мазкур қарорда алимент ундиришнинг барча жиҳатлари, "ўртача ойлик иш ҳақи"га нисбатан алимент миқдорини аниқлаш ва шунга ўхшаш вазиятлар батафсил баён этилмаган.